

Rautavaaran kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2023

1. Vanhus- ja vammaisneuvostotoiminnan lakisääteisyys

Kuntalain 27 §:n ja 28 §:n sekä vanhuspalvelulain 11 §:n mukaan vanhus- ja vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisissä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemien palvelujen kannalta. Vanhuspalvelulain § 11 mukaan vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön tukemiseksi laadittuun suunnitelman valmisteluun (5 §) sekä palvelujen riittävyden ja laadun arviointiin (6 §). Rautavaaran vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasuunnitelmassa otetaan huomioon kuntalain ja vanhuspalvelulain velvoitteet.

Vanhus- ja vammaisneuvoston keskeinen tehtävä on tuoda ikääntyneen väestön ääni (tarpeet, odotukset, kokemukset) suunnitteluun, päätöksentekoon ja arviointiin sekä tiedottaa ikääntyneelle väestölle vireillä olevista asioista. Päätöksentekoon neuvosto voi vaikuttaa tekemällä esityksiä, aloitteita ja lausuntoja ikääntyneen väestön näkökulmasta. Vanhus- ja vammaisneuvosto on hyvissä ajoin otettava mukaan iäkkäitä ja vammaisia koskevien suunnitelmien laatimiseen.

Rautavaaran kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto

Rautavaaralla on toiminut yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto. Rautavaaran vanhus- ja vammaisneuvosto on ikääntyneen väestön ja vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi asetettu vaikuttamistoimielin. Vanhus- ja vammaisneuvoston toimikauden pituuden suositellaan olevan neljä vuotta. Tällä osaltaan varmistettaisiin toiminnan helpompi suunniteltavuus sekä todennäköisesti parempi vaikuttavuus. Lisäksi suositellaan, että vanhus- ja vammaisneuvoston toimikausi limittyisi kunnallisvaalien kanssa. Vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasäännön mukaan jäsenet valitaan kunnan alueella vaikuttavista keskeisistä eläkeläisjärjestöistä. Jäseniä esitettäessä otetaan huomioon jäsenen eläkeläisjärjestön toiminnan vaikuttavuus ja merkityksellisyys. Suositus on, että vanhus- ja vammaisneuvostoon ei nimitetä viranhaltijajäseniä. Mikäli näin kuitenkin tehdään, nimitettävällä viranhaltijalla tulee silloin olla aikaa paneutua vanhus- ja vammaisneuvostotyöhön. Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenet valitaan kunnan alueella vaikuttavista keskeisistä eläkeläisjärjestöistä.

Kunnanhallitus nimeää vanhus- ja vammaisneuvoston varsinaiset jäsenet sekä heidän varajäsenensä neljän vuoden toimikaudelle. Rautavaaran kunnanhallitus on 11.10.2021 asettanut vanhus- ja vammaisneuvoston toimikaudelle 2021-2025 seuraavasti:

<u>Yhdistys</u>	<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Eläkeliiton Rautavaaran yhdistys ry	Ritva Taskinen	Ritva Pursiainen
SPR:n Rautavaaran osasto	Ritva Lukkarinen	Maija-Liisa Korhonen
Rautavaaran Sydänyhdistys ry	Pentti Kainulainen	Lilja Korhonen
Rautavaaran Invalidit ry	Elina Kuosmanen	Eeva Turunen
Pohjois-Savon Syöpäyhdistys ry/Rautavaaran paikallisosasto	Rauha Partanen	Anja Rossinen
Rautavaaran Vanhusten ja vajaakuntoisten eläkeläisten tukiyhdistys ry	Maija Kärkkäinen	Terttu Sorsa
Rautavaaran seurakunta	Diakonian viranhaltija	Kirkkoherra
Rautavaaran helluntai-seurakunta	Ilkka Roininen	-

Kunnanhallitus on nimittänyt vanhus- ja vammaisneuvoston sihteeriksi vanhustyönjohtajan. Vuosille 2023-2025 valitaan uusi sihteeri. Vanhus- ja vammaisneuvosto valitsee neuvoston jäsenistä puheenjohtajan.

Hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvosto

Hyvinvointialueen lakisääteistä vaikuttamistoimielimistä on säädetty Laissa hyvinvointialueesta 611/2021 ja sen pykälässä 32§. Lain mukaan vaikuttamistoimielinten jäsenet valitaan hyvinvointialueen kunnissa toimivien vastaavien vaikuttamistoimielinten jäsenistä siten, että kustakin vaikuttamistoimielimestä valitaan vähintään yksi edustaja. Tehtävä on aluevaltuustokauden mittainen.

Vanhusneuvoston varsinaiseksi edustajana toimii Terttu Sorsa ja varaedustajana Elina Kuosmanen. Vammaisneuvoston varsinaisena edustajana toimii Ritva Lukkarinen ja varaedustajana Maija Kärkkäinen.

2. Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

2.1 Vanhus- ja vammaisneuvoston rooli kehittäjäkumppanina kunnan asioiden valmisteluvaiheessa

Rautavaaran kunnanhallitus on hyväksynyt vanhus- ja vammaisneuvoston toimintasäännön 30.3.2020. Sen mukaan vanhus- ja vammaisneuvostoilla on sekä lain suoma oikeus että velvollisuus ottaa kantaa kunnan ikäihmisiä koskeviin asioihin ja suunnitelmiin. Toimintavuonna 2023

- Vanhus- ja vammaisneuvoston ja kunnan eri toimialojen ja hyvinvointialueen kesken sovitaan säännöllisistä tapaamisista, joissa keskustellaan toimialoille käsittelyyn tulevista asioista.
- tapaamiset aikataulutetaan hyvissä ajoin, niin toimialojen kuin vanhus- ja vammaisneuvostojenkin toiminnan vuosikelloihin, jotta asioiden käsittelyn sujuvuus varmistuu,
- Tapaamisissa sovitaan vähintäänkin aikataulusta, jossa vanhus- ja vammaisneuvoston tulee ottaa kantaa kulloinkin käsittelyssä oleviin asioihin.
- Vanhus- ja vammaisneuvosto huolehtii osaltaan siitä, että eläkeläisyhdistyksiltä ja muilta keskeisiltä sidosryhmiltä sekä hyvinvointialueelta saadut ajankohtaiset ja tärkeät viestit kantautuvat myös kunnan toimialojen tietoisuuteen.

Jotta vanhus- ja vammaisneuvostoilla olisi aito mahdollisuus ottaa kantaa, kommentoida ja kehittää kunnan ikäihmisiä koskevien asioiden valmistelua, suunnittelua ja sisältöä, asioiden käsittelyprosessissa toimitaan seuraavasti:

- Kunnan eri toimialoille käsittelyyn tulevien asioiden aiheen, aikataulun ja vastuuhenkilön selvittyä, ilmoitetaan ne ensitilassa vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerille tai puheenjohtajalle.
- Vanhus- ja vammaisneuvosto voi tarvittaessa jo tässä vaiheessa pyytää lisätietoja tai antaa alustavat kommentit käsiteltävään asiaan.

Joskus kunnan toimialoilla voi olla käsittelyssä asia, josta ei olla aivan varmoja koskettaako se ikäihmisiä. Tällöin toimialat voivat olla yhteydessä vanhus- ja vammaisneuvoston puheenjohtajaan tai sihteeriiin ja keskustella, onko asiaan syytä saada vanhus- ja vammaisneuvoston kanta.

2.2 Ikääntyneiden ja vammaisten selviytyminen digitalisoituvassa yhteiskunnassa

- Ikäihmisten ja vammaisten sähköisten palveluiden käytön ohjaus ja tukeminen järjestöjen kautta
- tapahtumien ja tiedotustilaisuuksien järjestäminen Rautavaarapäivillä ja kirjastossa digitapahtumia

2.3 Iäkkäiden hyvinvoinnin ja paikkakunnan eloisuuden tukeminen järjestöjen ja yrittäjien yhteistyöllä

Järjestetään muun muassa:

- lettukestit kesäkuussa kaikille Rautavaaran iäkkäille ja vammaisille ja elokuussa Pajarinteen ja asumispalveluiden asukkaille
- vanhustenviikon tapahtumia
- anotaan testamenttirahoista kesäkuun lettukesteihin ja kuljetustukea eri tapahtumiin
- selvitetään mahdollisuuksia pitää tilaisuuksia myös kylillä

2.4 Hyvinvointialueen etenemisen seuraaminen

Vanhus- ja vammaisneuvosto seuraa hyvinvointialueen etenemistä ja ottaa tarvittaessa kantaa itsenäisesti.

Neuvoston jäsenet viestittävät asioita vanhus- ja vammaisneuvoston ja taustayhteisöjensä välillä sekä osallistuvat mahdollisuuksiensa mukaan ajankohtaisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin.